

21.10.2019

Asia/15

§ 702

Valtuutettu Vesa Korkkulan toivomusponsi opettajien ja oppilaiden näkemysten huomioimisesta Vuosaaren lukion uudisrakennuksen sisällöllisessä suunnittelussa

HEL 2019-003404 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 13.3.2019 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 13.3.2019 Vuosaaren lukion uudisrakennuksen hanke-suunnitelaman hyväksymistä kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla valtuutettu Vesa Korkkulan ehdottaman toivomusponnen, jonka mukaan selvitetään mahdollisuudet taata uudisrakennukseen riittävä määrä meluttomia ja seinällisiä luokkatiloja ja ottaa huomioon entistä selkeämmin opettajakunnan ja opiskelijoiden näkemykset rakennuksen sisällöllisessä suunnittelussa.

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunnon mukaan Vuosaaren lukio on suunniteltu siten, että tilat tarjoavat mahdollisuudet yhteistyöhön, moni-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

puolisten työtapojen käyttöön sekä keskittymiseen, mietiskelyyn ja rauhalliseen yksilötyöhön. Tavoitteena on ollut luoda muuntojoustava ja nykyaikainen oppimisympäristö. Lukiossa on useita toiminnallisia alueita, joista jokaiseen tulee sekä kiinteillä että siirtoseinillä toteutettuja eri kokoisten ryhmien opetukseen soveltuvia intensiivisen työn tiloja, ryhmätyötiloja sekä erityisluokkatiloja. Oppimistilanteessa ryhmiä voidaan joustavasti yhdistää ja eriyttää jotta saavutetaan toimintaympäristö, joka tarpeen mukaan tukee keskittymistä, häiriötöntä työskentelyä ja yhteisöllisyyttä.

Akustiikkaan ja ääneneristykseen kiinnitetään toteutusvaiheessa erityistä huomiota. Avoimen oppiympäristön akustiikkasuunnittelussa otetaan huomioon erityyppiset opetus- ja oppimistilanteet. Tilojen keskinäisellä sijoittelulla sekä katon, seinien, lattioiden ja kalusteiden vaimentavilla pinnoilla edistetään hyvän ääniympäristön toteutumista.

Elinkaarihankkeessa tilasuunnittelun tekniset ja toiminnalliset tavoitteet sekä vaatimukset tulee olla elinkaarikilpailutuksen alkaessa valmiit, jotta kaikilla kilpailutukseen osallistuvilla on tasavertaiset mahdollisuudet tuottaa tilaajan tavoitteet ja vaatimukset täyttävä kokonaisuus. Näin ollen opiskelijoiden ja henkilökunnan näkemysten ja tavoitteiden kerääminen on tehty etupainotteisesti ennen varsinaisen elinkaari-prosessin alkua.

Henkilökunnan ja opiskelijoiden näkemyksiä toimivasta toimintaympäristöstä on kerätty järjestetyssä työpajassa. Vuosaaren lukion rehtorilla ja lukiolinjan päälliköllä on ollut mahdollisuus kommentoida tilajärjestelyiden toiminnallisuutta. Lisäksi rehtori on osallistunut elinkaarikilpailutuksen pisteytykseen.

Kilpailutusvaiheen päätyttyä on käyttäjiä osallistettu laajemmin suunnittelussa. Tämä on toteutettu ja toteutetaan käyttäjäkokouksissa. Kokousten tavoitteena on kehittää kilpailutusvaiheen suunnitelmaa olemassa olevassa kustannusraamissa.

Vuosaaren lukion toimintaympäristön kehittämiseksi on haettu projektirahoitusta opetushallitukselta. Projektirahoituksella on tarkoitus palkata projektikoordinoija, joka osallistaa henkilökuntaa uuden toimintaympäristön kehittämisessä.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä

21.10.2019

Asia/15

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 13.08.2019 § 361

HEL 2019-003404 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Vuosaaren uuden elinkaari-
lukion tavoitteena on ollut luoda kaupunkitasoisesti tasavertainen,
muuntojoustava ja nykyaikainen oppimisympäristö. Tilat tarjoavat mah-
dollisuudet yhteistyöhön ja monipuolisten työtapojen käyttöön sekä
keskittymiseen, mietiskelyyn ja rauhalliseen yksilötyöhön.

Lukiassa on useita toiminnallisia alueita, joista jokaiseen tulee sekä
kiinteillä että siirtoseinillä toteutettuja erikokoisten ryhmien opetukseen
soveltuvia intensiivisen työn tiloja, ryhmätyötiloja sekä erityisluokkatilo-
ja. Oppimistilanteessa ryhmiä voidaan joustavasti yhdistää ja eriyttää
jotta saavutetaan toimintaympäristö, joka tarpeen mukaan tukee keskit-
tymistä, häiriötöntä työskentelyä ja yhteisöllisyyttä. Tämä edistää tule-
vaisuuden taitojen kehittämistä, oppiainerajat ylittävien kokonaisuuk-
sien hallintaa ja ymmärtämistä sekä mahdollistaa yhteisopettajuuden.
Eri kokoiset ja luonteiset tilat vahvistavat opiskelijälähtöisyyttä ja opin-

tojen henkilökohtaistamista ja lisäävät sen avulla opiskelumotivaatiota ja opintojen mielekkyyttä. Tilojen muunneltavuus mahdollistaa tilojen tehokkaan käytön sekä myös kulttuuri-, liikunta- ja muiden tilaisuuksien järjestämisen.

Koko rakennuksen akustiikkaan sekä ääneneristykseen kiinnitetään toteutusvaiheessa erityistä huomiota. Uudet oppimisympäristöt edellyttävät hyvin toimiakseen ammattitaitoista akustista suunnittelua, joka on alusta saakka ollut vaatimuksena Vuosaaren lukiohankkeessa. Avoimen oppiympäristön akustiikkasuunnittelussa otetaan huomioon erityyppiset opetus- ja oppimistilanteet. Tilojen keskinäisellä sijoittelulla sekä katon, seinien, lattioiden sekä kalusteiden vaimentavilla pinnoilla edistetään hyvän ääniympäristön toteutumista. Avoimiin tiloihin suunnitellaan tekniikkavaraukset äänisuihkuille/kaiuttimille. Noin kolmanneksen tiloista toteutetaan peittoäänijärjestelmä. Erittäin hyvät akustiset olosuhteet ovat tilojen toimivuuden ja viihtyisyyden ehdoton edellytys.

Koska Vuosaaren lukiohanke toteutetaan elinkaarihankkeena, sillä on ollut vaikutuksia suunnittelun alkuvaiheen osallistamiselle. Tilasuunnittelun tekniset ja toiminnalliset tavoitteet ja vaatimukset tulee elinkaarihankemuodossa olla elinkaarikilpailutuksen alkaessa valmiit, jotta kaikilla kilpailutukseen osallistuvilla on tasavertaiset mahdollisuudet tuottaa tilaajan tavoitteet ja vaatimukset täyttävä kokonaisuus. Näin ollen näiden tavoitteiden ja vaatimusten kerääminen on tehty etupainotteisesti ennen varsinaisen prosessin alkua.

Vuosaaren alueen toimijoita on yhteisissä työpajoissa osallistettu tontin selvitysvaiheessa. Näihin vuonna 2017 järjestettyihin kaavoitusprosessiin mukaisiin osallistamisiin on osallistunut mm. musiikkiopisto ja alueen asukkaita.

Henkilökunnan ja opiskelijakunnan edustajien näkemyksiä toimivasta toimintaympäristöstä on kerätty 29.1.2018 olleessa työpajassa. Työpajassa kerättyjä tietoja on hyödynnetty Vuosaaren lukion toiminnallisissa tavoitteissa ja vaatimuksissa. Lisäksi valtakunnalliset määräykset ja ohjeet (esim. OPH:n ohjeet ja RT-kortit), Helsingin kaupungin tilasuunnittelulinjaukset ja uusimmat käsitykset oppimisympäristösuunnittelusta (esim. Koulusta oppimisympäristöksi, Kuuskorpi & Nevari, OPH, 2018) ovat vaikuttaneet Vuosaaren lukiohankkeen toiminnallisten tavoitteiden ja vaatimusten sisältöön.

Elinkaarikilpailutuksen luonne edellyttää kilpailutusvaiheessa asiakirjojen salassapitoa, mikä puolestaan vaikuttaa suunnittelun alkuvaiheen julkisuusasteeseen. Kilpailutusvaiheessa kaikkiin kilpailutusneuvotteluihin on kaupungin muiden edustajien lisäksi kutsuttu Vuosaaren lukion rehtori ja lukiokoulutuksen päällikkö, jotka ovat neuvotteluihin osal-

21.10.2019

listuneet mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi tilajärjestelyjen toiminnallisuuden kommentointia varten on pidetty erillisiä palaveriteita Vuosaaren lukion rehtorin ja lukiolinjan päällikön kanssa, joista saadut kommentit on esitetty urakoitsijoille neuvotteluiden yhteydessä. Näiden kommenttien perusteella urakoitsijoiden suunnittelevat arkkitehdit ovat kehittäneet suunnitelmia paremmin vastaamaan käyttäjien tarpeita. Suunnitelmat ovat salassa pidettäviä sopimuksen allekirjoittamiseen saakka, millä on ollut vaikutuksia osallistamisen laajuuteen.

Vuosaaren lukion rehtori on osallistunut elinkaarikilpailutuksen pisteytykseen. Pisteytyksessä otettiin huomioon sellaiset toiminnalliset tavoitteet, joita ei oltu esitetty vaatimuksina kilpailutuksen aloitusvaiheessa ja jotka työpajassa ja rehtorin kanssa käydyissä keskusteluissa koettiin toiminnan kannalta tärkeiksi. Pisteytyksessä esille nousseet kehitystarpeet on esitetty urakoitsijoille palautteen muodossa ja ne otetaan huomioon suunnittelun edetessä.

Vuosaaren hankkeen käynnistämistapaaminen palveluntuottajan kanssa pidettiin 11.2.2019, jolloin päästiin sopimaan käyttäjäkokouksien aloittamisesta ja hankkeen aikataulusta. Käynnistämistapaamisen yhteydessä henkilökunnalle esitettiin tämän suunnitteluvaiheen pohjat, vaikka materiaali oli vielä salassa pidettävää. Materiaali oli ensimmäistä kertaa nähtävillä henkilökunnalle laajemmin ja sen käsittelyssä korostettiin tämänhetkisen tiedon salassapitovelvoitetta ja kehittämismahdollisuuksia.

Kilpailutusvaiheen päätyttyä on käyttäjiä laajemmin osallistettu Vuosaaren lukion suunnittelussa. Tämä on toteutettu ja toteutetaan käyttäjäkokouksissa. Vuosaaren lukion rehtori päättää ketkä henkilökunnan edustajat osallistuvat käyttäjäkokouksiin. Käyttäjäkokousten tavoitteena on kehittää kilpailutusvaiheen suunnitelmaa olemassa olevassa kustannusraamissa. Käyttäjäkokouksia tullaan suunnittelun edetessä pitämään noin 15 kappaletta.

Ensimmäinen käyttäjäkokous, johon osallistui lukion rehtori ja jossa käytiin yksittäisten käyttäjäkokousten sisältöjä läpi, pidettiin 5.3.2019. Toinen käyttäjäkokous pidettiin 13.3. eli samana aamuna kuin käyttäjän käynnistämistapaaminen pidettiin iltapäivällä. YIT:ltä saatiin lupa pohjapiirustusten jakamiseen käyttäjille maanantaina 11.3.2019, jolloin pohjapiirustukset lähetettiin rehtorille jaettavaksi toiseen käyttäjäkokoukseen osallistettaville opettajille (luonnontieteet ja kuvataide). Kolmas käyttäjäkokous oli 25.3., aiheena musiikkitalat, näyttämö, sali, immerssiivinen tila, makerspace ja yhteisöllinen tila. Neljäs käyttäjäkokous oli 3.4. aiheena yleiset oppimistilat ja akustiset ratkaisut sekä kulunvalvonta-alueet ja kuntalaisikäytön rajaukset. Viides käyttäjäkokous oli 22.5. aiheena tilaohjelman toteutumisen hyötyalataarkastelu, kun esitetty

21.10.2019

hyötyalaan kuulumattomat tilat, poikkeamat tilaryhmissä, varastotilat, kulkutilat jne., kenkäsäilytysratkaisut ja lokerikot, kiintokalustepalaverien ohjelmointi, oppimistiloista mallitilakäsittely, iltakäytön ratkaisujen kehittämisen läpikäyminen. Kuudes kokous oli 11.6. aiheena TVT- ja AV-suunnittelun lähtötiedot.

Vuosaaren lukion toimintaympäristön kehittämiseksi on lisäksi haettu projektirahoitusta opetushallitukselta. Projektirahoituksella on tarkoitus palkata projektikoordinoija, joka osallistaa henkilökuntaa uuden toimintaympäristön kehittämisessä.

Jotta hanke saadaan valmiiksi elokuuksi 2021, täytyi rakennuslupaa hakea heti, kun sopimus oli allekirjoitettu, koska rakentamaan on päästävää loppukesästä 2019. Hankkeen aikataulu on edellyttänyt pikaisia päätöksiä huhtikuuhun 2019 mennessä, jotta on pysytty ja pysytään tavoiteaikataulussa. Mikäli aikatauluun tulee muutoksia, on olemassa riski, että hankkeen valmistuminen lykkääntyy.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Arja Törmä, projektinjohtaja: 310 20458
arja.torma(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566